

Академик БРАНИСЛАВ ШОШКИЋ

ПОЗДРАВНА РИЈЕЧ

Другарице и другови,
научни и јавни радници,

Посебно ми је задовољство да вас све — референте и учеснике научног скупа „Прошлост Црне Горе као предмет научног истраживања и обраде“, у организацији Одбора за историјске науке — топло поздравим у име Црногорске академије наука и умјетности, њеног Предсједништва и у своје лично име. Посебно поздрављам доајена југословенске историјске науке академика Васу Чубриловића.

Организовање овог и других научних скупова спада у редовну активност одбора и одјељења наше Академије. Научни скупови, симпозијуми, округли столови и расправе, као и њена трибина о појединим важним проблемима науке и умјетности, привреде и друштва — јесте изузетно значајан вид рада наше Академије. То је веома користан облик најширег окупљања интелектуалних прегалаца у појединим областима науке и умјетности из наше Републике, наше земље, па често и иностранства. То је незамјенљиви вид сублимирања дуготодишњих вриједних научних резултата и остварења.

Други домен активности наше Академије јесте научноистраживачки и умјетнички рад, како индивидуални, који је у неким областима незамјенљив, а у неким, поготову у умјетности, и једино могућ и изузетно значајан, тако и тимски рад у оквиру научноистраживачких пројеката. Један број пројеката Академија самостално организује и изводи. Неке пројекте Академија координира. У њих се укључују не само чланови Академије (редовни, тј. академици и ванредни чланови) који су у „радном саставу“

већ и њени дописни чланови који представљају веома значајан научни и умјетнички потенцијал и њихово велико научно, односно умјетничко искуство наша Академија користи, а могла би још више да користи, у остваривању својих радних задатака. У њих се укључују и остали ствараоци, у првом реду чланови одговарајући одбора наших одјељења, односно Универзитет и остале научне организације. Наша Академија је спремна да преузме улогу координатора крупних научних пројеката.

Трећи, посебан домен активности наше Академије, који није довољно коришћен, представљају научно-стручне анализе, консултације, савјети, оцјене и валоризација у домену значајних друштвених, образовних, економских и културних пројеката, реформи, планова, резолуција и слично.

То су области рада наше Академије које се одвијају у оквиру одјељења и одбора, али и у оквиру међуакадемијске и међународне сарадње, прије свега преко Савјета академија наука и умјетности СФРЈ, чије је сједиште све до недавно, преко три године, било при нашој Академији.

Објављивање завршних научноистраживачких и умјетничких пројеката и зборника са научних скупова јесте финални корак, без којег би научноистраживачки рад и научни скупови у великој мјери изгубили свој значај.

Црногорска академија наука и умјетности, која живи и ради на овом нашем црногорском тлу, које је од вајкада цијенило и високо уздизало мисаоне квалитете и духовно стваралаштво, настоји да ствара и његује климу неопходну за научна и умјетничка остварења и да гаји и развија научну и умјетничку мисао.

Она улаже напоре да се што потпуније укључи у савремене токове развита Црне Горе и наше социјалистичке заједнице, да учествује у утврђивању политике развоја науке и умјетности, у давању предлога и мишљења о значајним проблемима привредног, друштвеног, образовног и културног живота Републике, у конципирању пројеката који су од нарочитог значаја за нашу Републику, пројеката од фундаменталног научног, образовног и општекултурног значаја.

Наша Академија удружује истакнуте научне раднике и умјетнике, редовне, ванредне и дописне чланове и преко 230 сарадника чланова одбора. Мада нема сопствене институте, она настоји да допринесе унапређивању науке и умјетности, да подстиче и развија све видове научног и умјетничког стваралаштва и да се залаже за примјену достигнућа науке у друштвено-економском и културном развиту како Црне Горе тако и Југославије. Она проучава и координира проучавање значајних научних и умјетничких проблема, прије свега оних који су релевантни за Црну Гору и њен развој, организује научне скупове као што је овај и резултате научног и умјетничког стваралаштва, пројеката и научних скупова чини доступним научној и културној јавности. То ће настојати да учини и са научним резултатима овог скупа.

Црногорска академија наука и умјетности је, као што вам је познато, покренула иницијативу и заједно са Универзитетом и другима недавно организовала научни скуп о стању, проблемима и развоју науке у Црној Гори. На њему смо, поред осталог, закључили да одговарајући одбори Академије сами или у заједници са Универзитетом и програмским савјетима СИЗ-а за научне дјелатности СРЦГ, организују расправе и округле столове у циљу детаљнијег разматрања (на том скупу) покренутих питања везаних за поједине области наука и приоритете у научним истраживањима. У том смислу је и наговијештен овај научни скуп посвећен историјској науци, конкретно прошлости Црне Горе као предмету научног истраживања и обраде.

Црногорска академија наука и умјетности, која настоји да буде не само репрезентативна већ и радна и стваралачка институција, полази — а вјерујем да ћете ви својим радом, излагањима и иступањима на овом скупу то потврдити — од начела да објективност, непристрасност и смјелост треба да красе нашу науку, научну мисао, научне и стручне анализе. Научна мисао не би смјела да робује догмама, табу темама и предрасудама, нити да буде подложна притисцима бирократско-технократских снага и уским партикуларистичким интересима. С друге стране, наука се мора ослобађати негативног академизма и затворености. Научне радове и научне резултате треба чинити доступним широј научној, стручној и осталој јавности.

Нашој науци, посебно неким њеним областима, неопходне су сталне и отворене критичке расправе, сучељавања и борба мишљења, које код нас увелико недостају. А без борбе мишљења успорен је мисаони и научни ход. Научна и стручна размјена мишљења, научне и стручне дебате и полемике, мисаоно конфронтирање — не би смјели да напусте научни и академски ниво. Па ни у тако осјетљивим доменима као што је национална историја о којој ћете расправљати.

Наша Академија гаји и залаже се како за објективност и непристрасност научне мисли тако и за отворену критичку анализу и борбу мишљења. Она у свом раду негује дух крајње академске толеранције, слободног и неспутаног научног и умјетничког дијалога, критичке и отворене расправе, у форми и на нивоу који одговара Академији. Вјерујем да ће такав дух владати и на овом вашем научном скупу.

У то име желим још једном да вас све поздравим и пожелим успјеха у вашим даљим стваралачким напорима.

